Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

4. října 2024*

„Řízení o předběžné otázce – Společná obchodní politika – Mezinárodní dohody – Evropsko-středomořská dohoda zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Marockým královstvím na straně druhé – Změna protokolů č. 1 a č. 4 k Evropsko-středomořské dohodě – Nařízení (EU) č. 1169/2011 – Článek 9 – Článek 26 odst. 2 – Prováděcí nařízení (EU) č. 543/2011 – Článek 3 odst. 1 a 2 – Článek 5 odst. 1 a 2 – Článek 8 – Článek 15 odst. 1 a 4 – Příloha I – Příloha IV – Nařízení (EU) č. 1308/2013 – Článek 76 – Poskytování informací o potravinách spotřebitelům – Povinné uvedení země původu nebo místa provenience potraviny – Ovoce a zelenina sklizené v Západní Sahaře – Žádost určená členskému státu domáhající se jednostranného zákazu dovážet tyto produkty na jeho území – Povinné uvedení Západní Sahary jako místa provenience rajčat a cukrových melounů sklizených na tomto území“

Ve věci C-399/22,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Conseil d’État (Státní rada, Francie) ze dne 9. června 2022, došlým Soudnímu dvoru dne 15. června 2022, v řízení

Confédération paysanne

proti

Ministre de l’Agriculture et de la Souveraineté alimentaire,

Ministre de l’Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení: K. Lenaerts, předseda, L. Bay Larsen, místopředseda, A. Arabadžev, C. Lycourgos, E. Regan, Z. Csehi a O. Spineanu-Matei, předsedové senátů, S. Rodin, I. Jarukaitis, A. Kumin, N. Jääskinen (zpravodaj), M. L. Arastey Sahún a M. Gavalec, soudci,

generální advokátka: T. Ćapeta,

za soudní kancelář: M. Krausenböck, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 24. října 2023,

* Jednací jazyk: francouzština.

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za Confédération paysanne: G. Devers, avocat,

– za francouzskou vládu: G. Bain, J.-L. Carré, B. Herbaut, T. Stéhelin a B. Travard, jako zmocněnci,

– za Radu Evropské unie: F. Naert a V. Piessevaux, jako zmocněnci,

– za Evropskou komisi: A. Bouquet, D. Calleja Crespo, F. Clotuche-Duvieusart a M. Konstantinidis, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 24. října 2023,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a o zrušení směrnice Komise 87/250/EHS, směrnice Rady 90/496/EHS, směrnice Komise 1999/10/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES, směrnic Komise 2002/67/ES a 2008/5/ES a nařízení Komise (ES) č. 608/2004 (Úř. věst. 2011, L 304, s. 18), zejména jeho článků 9 a 26, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Úř. věst. 2013, L 347, s. 671), zejména jeho článku 76, prováděcího nařízení Komise (EU) č. 543/2011 ze dne 7. června 2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny (Úř. věst. 2011, L 157, s. 1) ve znění prováděcího nařízení Komise (EU) č. 594/2013 ze dne 21. června 2013 (Úř. věst. 2013, L 170, s. 43) (dále jen „prováděcí nařízení č. 543/2011“), nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (Úř. věst. 2013, L 269, s. 1, dále jen „celní kodex Unie“), a rozhodnutí Rady (EU) 2019/217 ze dne 28. ledna 2019 o uzavření Dohody ve formě výměny dopisů mezi Evropskou unií a Marockým královstvím o změně protokolů č. 1 a č. 4 k Evropsko-středomořské dohodě zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Marockým královstvím na straně druhé (Úř. věst. 2019, L 34, s. 1), jakož i platnosti tohoto rozhodnutí z hlediska čl. 3 odst. 5 a článku 21 SEU, jakož i článku 1 Charty Organizace Spojených národů, která byla podepsána dne 26. června 1945 v San Francisku.

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Confédération paysanne, francouzskými zemědělskými odbory na jedné straně a ministre de l’Agriculture et de la Souveraineté alimentaire (ministr pro zemědělství a potravinovou soběstačnost, Francie) a ministre de l’Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique (ministr hospodářství, financí a průmyslové a digitální suverenity, Francie) na straně druhé ve věci legality implicitního rozhodnutí, kterým tito ministři zamítli žádost, kterou se Confédération paysanne domáhala vydání vyhlášky zakazující dovoz třešňovitých rajčat a cukrových melounů Charentais sklizených na území Západní Sahary (dále jen „produkty dotčené ve věci v původním řízení“).

Právní rámec

Unijní právo

Prováděcí nařízení č. 543/2011

3 Body 4, 8, 12 a 16 odůvodnění prováděcího nařízení č. 543/2011 zní:

„(4) Podle čl. 113 odst. 1 písm. b) a c) [nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizaci trhů) (Úř. věst. 2007, L 299, s. 1)] může [Evropská k]omise stanovit obchodní normy pro odvětví ovoce a zeleniny a pro odvětví výrobků z ovoce a zeleniny. Podle čl. 113a odst. 1 uvedeného nařízení mohou být ovoce a zelenina, které se mají prodávat spotřebiteli v čerstvém stavu, uváděny na trh, pouze pokud jsou řádné a uspokojivé obchodní jakosti a pokud je uvedena země původu. V zájmu jednotného provádění uvedeného ustanovení je vhodné zpřesnit všeobecnou obchodní normu a počítat s ní pro veškeré čerstvé ovoce a zeleninu.

[…]

(8) Údaje vyžadované obchodními normami by měly být zřetelně uvedeny na obalu nebo na štítku. Aby se zabránilo podvodům a uvádění spotřebitelů v omyl, měli by mít spotřebitelé před koupí k dispozici konkrétní údaje vyžadované normami, zejména v případě prodeje na dálku, kde ze zkušeností vyplynulo, že existuje riziko podvodu a ochrana spotřebitele zaručená normami není dodržována.

[…]

(12) Každý členský stát by měl určit kontrolní subjekty odpovědné za provádění kontrol shody ve všech fázích uvádění na trh. Jeden z těchto subjektů by měl být odpovědný za kontakty a koordinaci mezi všemi ostatními určenými subjekty.

[…]

(16) Dovoz ovoce a zeleniny ze třetích zemí by měl odpovídat obchodním normám nebo normám jim rovnocenným. Kontroly shody se tedy musí provádět před vstupem zboží na celní území [Evropské u]nie, kromě malých šarží, u nichž existuje dle názoru kontrolního subjektu malé riziko, že by nebyly ve shodě. V některých třetích zemích, které poskytují dostatečné záruky dodržování norem, mohou kontroly před vývozem provádět kontrolní subjekty těchto třetích zemí. V tomto případě by členské státy měly pravidelně ověřovat účinnost a kvalitu těchto kontrol před vývozem prováděných kontrolními subjekty třetích zemí.“

4 Článek 3 tohoto prováděcího nařízení, nadepsaný „Obchodní normy; držitelé“, zní:

„1. Požadavky čl. 113a odst. 1 nařízení (ES) č. 1234/2007 platí jako všeobecná obchodní norma. Podrobnosti všeobecné obchodní normy jsou stanoveny v části A přílohy I tohoto nařízení.

Ovoce a zelenina, na které se nevztahuje zvláštní obchodní norma, musí splňovat všeobecnou obchodní normu. […]

2. Zvláštní obchodní normy, na které odkazuje čl. 113 odst. 1 písm. b) nařízení (ES) č. 1234/2007, jsou stanoveny v části B přílohy I tohoto nařízení pro tyto produkty:

[…]

j) rajčata.

[…]“

5 Článek 5 uvedeného prováděcího nařízení, nadepsaný „Údaje pro označování“, v odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. Údaje pro označování vyžadované v této kapitole musí být uvedeny čitelně a viditelně na jedné straně obalu, a to tak, že jsou nesmazatelně vytištěny přímo na obalu nebo na štítku, který tvoří nedílnou součást obalu nebo je k obalu připevněn.

2. U přepravovaného volně loženého zboží nakládaného přímo na dopravní prostředek se údaje stanovené v odstavci 1 uvádějí v průvodním dokladu ke zboží nebo na vývěsce viditelně umístěné uvnitř dopravního prostředku.“

6 Součástí hlavy II prováděcího nařízení č. 543/2011 je kapitola II, nadepsaná „Kontroly dodržování obchodních norem“, která obsahuje článek 8 tohoto prováděcího nařízení, nadepsaný „Oblast působnosti“, znějící následovně:

„Tato kapitola stanoví pravidla pro kontroly shody, kterými se rozumí kontroly prováděné u ovoce a zeleniny ve všech fázích uvádění na trh za účelem ověření, že splňují obchodní normy a jiná ustanovení této hlavy a článků 113 a 113a nařízení (ES) č. 1234/2007.“

7 Článek 15 prováděcího nařízení č. 543/2011, nadepsaný „Schválení kontrol shody prováděných třetími zeměmi před dovozem do Unie“, v odstavcích 1 a 4 stanoví:

„1. Na žádost třetí země může Komise postupem podle čl. 195 odst. 2 nařízení (ES) č. 1234/2007 schválit kontroly shody se zvláštními obchodními normami prováděné touto třetí zemí před dovozem do Unie.

[…]

4. Třetí země, jejichž kontroly shody byly schváleny podle tohoto článku, a dotčené produkty jsou uvedeny v příloze IV.

[…]“

8 Článek 17 odst. 3 první[, čtvrtý] a pátý pododstavec tohoto prováděcího nařízení stanoví:

„Není-li zboží v souladu s normami, vydá kontrolní subjekt protokol o nedodržení norem, určený obchodníkovi nebo jeho zástupci. Zboží, pro které byl vydán protokol o nedodržení norem, se nemůže převážet bez schválení kontrolního subjektu, který tento protokol vydal. Toto schválení může být podmíněno dodržením podmínek stanovených kontrolním subjektem.

[…]

Pokud u zboží nelze dosáhnout shody, ani je nelze předat k použití jako krmivo či k průmyslovému zpracování, ani k jinému nepotravinářskému využití, může kontrolní subjekt v případě potřeby požádat obchodníky, aby přijali odpovídající opatření a zajistili, aby dotčené produkty nebyly uvedeny na trh.

Obchodníci poskytnou veškeré informace, jež členské státy pokládají za nezbytné pro účely použití tohoto odstavce.“

9 Článek 18 odst. 2 uvedeného prováděcího nařízení stanoví:

„Členský stát, v němž bylo zamítnuto propuštění do volného oběhu u šarže zboží ze třetí země z důvodu nedodržení obchodních norem, oznámí tuto skutečnost neprodleně Komisi, členským státům, kterých by se to mohlo týkat, a dotčené třetí zemi uvedené v příloze IV.“

10 Příloha I prováděcího nařízení č. 543/2011, týkající se obchodních norem, na které odkazuje článek 3 tohoto prováděcího nařízení, v bodě 4 části A uvedené přílohy uvádí jako všeobecnou obchodní normu označování země původu produktu, konkrétně úplný název země původu. Obchodní norma pro rajčata, uvedená v části 10 části B přílohy I uvedeného prováděcího nařízení, stanoví, že každý obal musí být označen na jedné straně údaji o zemi původu, a případně pěstitelské oblasti, které musí být uvedeny čitelně, nesmazatelně a tak, aby byly viditelné zvenku.

11 Maroko je uvedeno v příloze IV prováděcího nařízení č. 543/2011 mezi třetími zeměmi, jejichž kontroly byly schváleny podle článku 15 pro „čerstvé ovoce a zeleninu“.

Nařízení č. 1169/2011

12 Článek 1 odst. 4 nařízení č. 1169/2011 stanoví:

„Toto nařízení se použije, aniž jsou dotčeny požadavky na označování stanovené ve zvláštních předpisech Unie týkajících se určitých potravin.“

13 Článek 9 tohoto nařízení, nadepsaný „Seznam povinných údajů“, v odstavci 1 písm. i) stanoví:

„V souladu s články 10 až 35 a s výhradou odchylek obsažených v této kapitole se povinně uvádějí tyto údaje:

[…]

i) zemi původu nebo místo provenience v případech, které určuje článek 26.“

14 Článek 26 uvedeného nařízení, nadepsaný „Země původu nebo místo provenience“, v odstavci 2 písm. a) stanoví:

„Uvedení země původu nebo místa provenience je povinné:

a) pokud by opomenutí tohoto údaje mohlo uvádět spotřebitele v omyl ohledně skutečné země původu nebo místa provenience potraviny, zejména pokud by informace připojená k potravině nebo etiketa jako celek jinak naznačovala, že potravina je z jiné země původu nebo místa provenience.“

Celní kodex Unie

15 Článek 59 celního kodexu Unie stanoví:

„Články 60 a 61 stanoví pravidla pro určení nepreferenčního původu zboží pro účely použití:

[…]

c) jiných opatření Unie týkajících se původu zboží.“

16 Článek 60 tohoto kodexu, nadepsaný „Získání původu“, zní:

„1. Zboží zcela získané v jediné zemi nebo na jediném území se považuje za zboží pocházející z této země nebo z tohoto území.

2. Zboží, na jehož výrobě se podílí více než jedna země nebo jedno území, se považuje za zboží pocházející ze země nebo území, kde došlo k jeho poslednímu podstatnému hospodářsky odůvodněnému zpracování nebo opracování, které bylo provedeno v podnicích k tomu vybavených a které vyústilo v nový výrobek nebo představuje důležitý stupeň výroby.“

17 Článek 134 uvedeného kodexu, nadepsaný „Celní dohled“, v odstavci 1 stanoví:

„Zboží vstupující na celní území Unie podléhá od okamžiku vstupu na toto území celnímu dohledu a může podléhat celní kontrole. Jsou-li použitelné, vztahují se na něj zákazy a omezení odůvodněné mimo jiné veřejnými mravy, veřejným pořádkem nebo veřejnou bezpečností, ochranou zdraví a života lidí, zvířat nebo rostlin, ochranou životního prostředí, ochranou národních kulturních statků, jež mají uměleckou, historickou nebo archeologickou hodnotu a ochranou průmyslového nebo obchodního vlastnictví, včetně kontrol prekurzorů omamných látek, zboží porušujícího určitá práva duševního vlastnictví a hotovosti, jakož i provádění opatření na zachování a řízení rybolovu a obchodněpolitických opatření.

Zboží zůstává pod celním dohledem po dobu nutnou ke zjištění jeho celního statusu a bez povolení celních orgánů nesmí být z celního dohledu vyjmuto.

Aniž je dotčen článek 254, přestává zboží Unie podléhat celnímu dohledu v okamžiku, kdy je stanoven jeho celní status.

Zboží, které není zbožím Unie, zůstává pod celním dohledem do okamžiku změny jeho celního statusu nebo do okamžiku jeho opuštění celního území Unie či jeho zničení.“

Nařízení č. 1308/2013

18 Článek 74 nařízení č. 1308/2013, nadepsaný „Obecná zásada“, stanoví:

„Produkty, pro něž byly v souladu s tímto oddílem stanoveny obchodní normy podle odvětví nebo produktů, lze uvést na trh v Unii, pouze pokud tyto normy splňují.“

19 Článek 75 tohoto nařízení stanoví:

„1. Obchodní normy lze použít na jedno nebo více těchto odvětví nebo jeden a více těchto produktů:

[…]

b) ovoce a zelenina,

[…]

3. Aniž je dotčen článek 26 nařízení [č. 1169/2011], obchodní normy uvedené v odstavci 1 mohou zahrnovat jeden nebo více z následujících požadavků, jež mají být určeny podle odvětví či produktů a na základě povahy každého odvětví, potřeby regulovat uvádění na trh a podmínek definovaných v odstavci 5 tohoto článku:

[…]

j) místo hospodaření nebo původ, s výjimkou drůbežího masa a roztíratelných tuků;

[…]“

20 Článek 76 nařízení č. 1308/2013, nadepsaný „Další požadavky na uvádění produktů odvětví ovoce a zeleniny na trh“, stanoví:

„1. Kromě případných použitelných obchodních norem uvedených v článku 75 platí, že produkty odvětví ovoce a zeleniny, které se mají prodávat spotřebiteli v čerstvém stavu, lze uvádět na trh, pouze pokud jsou řádné a uspokojivé obchodní jakosti a pokud je uvedena země původu.

2. Obchodní normy uvedené v odstavci 1, stejně jako jakákoli obchodní norma platná pro odvětví ovoce a zeleniny stanovená v souladu s tímto pododdílem se použijí ve všech fázích uvádění na trh včetně dovozu a vývozu, a mohou se vztahovat na jakost, klasifikaci, hmotnost, velikost, obal, balení, skladování, přepravu, obchodní úpravu a uvádění na trh.

3. Držitel produktů odvětví ovoce a zeleniny, na které se vztahují obchodní normy, může tyto produkty vystavovat za účelem prodeje, nabízet k prodeji, prodávat, dodávat či jakýmkoli jiným způsobem uvádět na trh v rámci Unie pouze v souladu s těmito normami a odpovídá za zajištění tohoto souladu.

[…]“

21 Část III tohoto nařízení, nadepsaná „Obchod se třetími zeměmi“, obsahuje článek 194, nadepsaný „Ochranná opatření“, který stanoví:

„1. Ochranná opatření proti dovozu do Unie přijímá Komise podle odstavce 3 tohoto článku v souladu s nařízeními Rady (ES) č. 260/2009 [ze dne 26. února 2009 o společných pravidlech dovozu (Úř. věst. 2009, L 84, s. 1)] a (ES) č. 625/2009 [ze dne 7. července 2009 o společných pravidlech dovozu z některých třetích zemí (Úř. věst. 2009, L 185, s. 1)].

2. Pokud není stanoveno jinak v jiném aktu Evropského parlamentu a Rady [Evropské unie] ani v jiném aktu Rady, přijímá ochranná opatření proti dovozu do Unie podle mezinárodních dohod uzavřených v souladu se Smlouvou o fungování EU Komise podle odstavce 3 tohoto článku.

3. Komise může na žádost členského státu nebo z vlastního podnětu přijmout prováděcí akty, kterými stanoví opatření uvedená v odstavcích 1 a 2 tohoto článku. […]

Pokud Komise obdrží od některého členského státu žádost, přijme prostřednictvím prováděcích aktů rozhodnutí do pěti pracovních dnů od jejího obdržení. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 229 odst. 2.

V řádně odůvodněných, závažných naléhavých případech přijme Komise postupem podle čl. 229 odst. 3 okamžitě použitelné prováděcí akty.

Přijatá opatření se oznámí členským státům a nabývají okamžitého účinku.

4. Komise může přijmout prováděcí akty, kterými zruší nebo změní ochranná opatření Unie přijatá podle odstavce 3 tohoto článku. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 229 odst. 2. V řádně odůvodněných, závažných naléhavých případech přijme Komise postupem podle čl. 229 odst. 3 okamžitě použitelné prováděcí akty.“

Nařízení (EU) 2015/478

22 Článek 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/478 ze dne 11. března 2015 o společných pravidlech dovozu (Úř. věst. 2015, L 83, s. 16, dále jen „základní nařízení o ochranných opatřeních“) stanoví:

„1. Toto nařízení se vztahuje na dovoz produktů pocházejících ze třetích zemí, s výjimkou:

a) textilních výrobků, na které se vztahují zvláštní pravidla dovozu podle nařízení [Rady] (ES) č. 517/94 [ze dne 7. března 1994 o společných pravidlech dovozu textilních výrobků pocházejících z některých třetích zemí, na které se nevztahují dvoustranné dohody, protokoly nebo jiná ujednání ani jiná zvláštní pravidla dovozu Společenství (Úř. věst. 1994, L 67, s. 1; Zvl. vyd. 11/19, s. 197)];

b) produktů pocházejících z některých třetích zemí uvedených v nařízení [č. 625/2009].

2. Dovoz produktů uvedených v odstavci 1 do Unie je volný a nepodléhá žádnému množstevnímu omezení, aniž jsou dotčena případná ochranná opatření přijatá podle kapitoly V.“

23 Článek 15 základního nařízení o ochranných opatřeních stanoví:

„1. Pokud je produkt dovážen do Unie v natolik zvýšeném množství nebo za takových podmínek, že tím výrobcům Unie vzniká nebo hrozí vážná újma, může Komise na ochranu zájmů Unie na žádost některého členského státu nebo z vlastního podnětu:

a) zkrátit dobu platnosti kontrolních dokladů ve smyslu článku 11, které budou vydány po vstupu tohoto opatření v platnost;

b) změnit pravidla pro dovoz dotyčného produktu tak, že smí být propuštěn do volného oběhu pouze po předložení dovozního povolení; toto povolení se uděluje podle pravidel a v mezích, které stanoví Komise.

Opatření uvedená v písmenech a) a b) jsou okamžitě použitelná.

2. Vůči členům [Světové obchodní organizace (WTO)] lze opatření podle odstavce 1 přijmout, jen jsou-li splněny obě podmínky prvního pododstavce uvedeného odstavce.

[…]

5. Opatření podle tohoto článku se po vstupu v platnost vztahují na všechny produkty propuštěné do volného oběhu. V souladu s článkem 17 mohou být omezena na jeden nebo více regionů Unie.

Tato opatření však nebrání propuštění do volného oběhu produktů, které již jsou na cestě do Unie, jestliže se jejich místo určení již nedá změnit a jestliže tyto produkty, které podle článků 10 a 11 mohou být propuštěny do volného oběhu pouze proti předložení kontrolního dokladu, jsou takovým dokladem doprovázeny.

6. Pokud o zásah Komise požádal některý členský stát, přijme Komise přezkumným postupem podle čl. 3 odst. 3, nebo v naléhavých případech podle čl. 3 odst. 4, rozhodnutí do pěti pracovních dnů od obdržení žádosti.“

24 Článek 24 odst. 2 písm. a) téhož nařízení stanoví:

„Aniž jsou dotčeny ostatní předpisy Unie, nevylučuje toto nařízení přijetí nebo uplatňování členskými státy:

a) zákazů, množstevních omezení nebo kontrolních opatření, které jsou odůvodněny veřejnou mravností, veřejným pořádkem, veřejnou bezpečností, ochranou zdraví a života lidí a zvířat, ochranou rostlin, ochranou národního kulturního pokladu, jenž má uměleckou, historickou nebo archeologickou hodnotu, nebo ochranou průmyslového a obchodního vlastnictví.“

Rozhodnutí 2019/217

25 Článek 1 rozhodnutí 2019/217 stanoví, že dohoda formou výměny dopisů mezi Evropskou unií a Marockým královstvím o změně protokolů č. 1 a č. 4 k Evropsko-středomořské dohodě zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Marockým královstvím na straně druhé (Úř. věst. 2019, L 34, s. 4, dále jen „dohoda ve formě výměny dopisů“) se schvaluje jménem Unie.

26 Dohoda ve formě výměny dopisů stanoví:

„[Unie] a Marocké království se dohodly začlenit níže uvedené společné prohlášení za protokol č. 4 k [Evropsko-středomořské dohodě zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Marockým královstvím na straně druhé, která byla podepsána v Bruselu dne 26. února 1996 (Úř. věst. 2000, L 70, s. 2; Zvl. vyd. 11/33, s. 175, dále jen „dohoda o přidružení“)]:

‚Společné prohlášení o provádění protokolů č. 1 a č. 4 k [dohodě o přidružení]

1. Na produkty pocházející ze Západní Sahary, které podléhají kontrole celních orgánů Marockého království, se vztahují stejné obchodní preference, jaké Evropská unie udělila na produkty, na něž se vztahuje dohoda o přidružení.

2. Protokol č. 4 se použije přiměřeně pro stanovení statusu původu produktů uvedených v odstavci 1, včetně důkazů o původu.

3. Zajištěním uplatňování protokolu č. 4 na tyto produkty jsou pověřeny celní orgány členských států [Unie] a Marockého království.‘ “

Francouzské právo

27 Článek 23a francouzského celního kodexu stanoví:

„S výhradou použití mezinárodních dohod může být dovoz potravin, materiálů a produktů jakéhokoliv druhu a původu, které nesplňují legislativní nebo regulační povinnosti stanovené pro podobné vnitrostátní potraviny, materiály nebo produkty v oblasti uvádění na trh nebo prodeje, zakázán nebo upraven společnými vyhláškami ministre de l’économie et des finances [ministr hospodářství a financí], ministre responsable de la ressource [ministr odpovědný za zdroje] a ministre de l’agriculture chargé de la répression des fraudes [ministr zemědělství pověřený potíráním podvodů].“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

28 Dne 2. října 2020 Confédération paysanne předložila Conseil d’État (Státní rada, Francie), která je předkládajícím soudem, žalobu směřující ke zrušení implicitního rozhodnutí, kterým ministr pro zemědělství a potravinovou soběstačnost, jakož i ministr hospodářství, financí a průmyslové a digitální suverenity odmítli její žádost o vydání vyhlášky zakazující dovoz produktů dotčených ve věci v původním řízení podle článku 23a francouzského celního kodexu, a dále k tomu, aby byla těmto ministrům uložena povinnost přijmout uvedenou vyhlášku. Confédération paysanne v podstatě tvrdí, že území Západní Sahary není součástí Marockého království, a v důsledku toho označování produktů dotčených ve věci v původním řízení jako produktů pocházejících z Maroka porušuje ustanovení unijního práva o poskytování informací spotřebitelům o původu ovoce a zeleniny nabízených k prodeji.

29 Předkládající soud zaprvé připomíná, že z relevantních předpisů unijního práva vyplývá, že požadavek uvést zemi nebo území původu produktu musí být v zásadě splněn již ve fázi dovozu tohoto produktu. Dále poukazuje na to, že tyto právní předpisy výslovně nepřiznávají členským státům pravomoc přijímat opatření zakazující dovoz produktů, které tento požadavek nesplňují.

Předkládající soud má nicméně za to, že takové opatření by mohlo být namístě zejména v případě „masivního“ porušování takových právních předpisů, které ztěžuje provádění kontrol poté, co jsou dotčené produkty rozptýleny na území Unie.

30 Předkládající soud si proto klade otázku, zda je možné vykládat tutéž právní úpravu v tom smyslu, že členskému státu umožňuje, aby přijal vnitrostátní opatření zakazující dovoz produktů z třetí země, jejichž označení neuvádí správně zemi nebo území jejich původu, v případě, že má tato praxe „masivní“ povahu, která ztěžuje provádění kontrol poté, co se již tyto produkty nacházejí na území Unie.

31 Zadruhé předkládající soud připomíná, že v rozsudcích ze dne 21. prosince 2016, Rada v. Fronta Polisario (C-104/16 P, EU:C:2016:973), a ze dne 27. února 2018, Western Sahara Campaign UK (C-266/16, EU:C:2018:118), Soudní dvůr rozhodl, že ze zásady sebeurčení a zásady relativního účinku smluv vyplývá, že území Západní Sahary nelze považovat za součást území Marockého království ve smyslu dohody o přidružení, jakož i dohod od ní odvozených. Předkládající soud nicméně poukazuje na to, že po přijetí těchto rozsudků Marocké království a Unie uzavřely dohodu ve formě výměny dopisů, která byla schválena rozhodnutím 2019/217. Tato dohoda vztahuje celní preference přiznané produktům marockého původu vyváženým do Unie i na produkty pocházející ze Západní Sahary.

32 Předkládající soud dále uvádí, že i když bylo rozhodnutí 2019/217 zrušeno rozsudkem Tribunálu Evropské unie ze dne 29. září 2021, Fronta Polisario v. Rada (T-279/19, EU:T:2021:639), jeho účinky byly zachovány do vyhlášení rozsudku, kterým Soudní dvůr rozhodne o kasačním opravném prostředku podaném Komisí proti uvedenému rozsudku. Se zřetelem k tomu předkládající soud uvádí, že v případě, že by členský stát mohl být oprávněn přijmout vnitrostátní opatření zakazující dovoz produktů s nesprávným označením země nebo území jejich původu, vyvstala by otázka, zda dohoda ve formě výměny dopisů musí být vykládána v tom smyslu, že pro produkty dotčené ve věci v původním řízení je zemí původu Marocké království, a zda marocké orgány mají pravomoc vydávat osvědčení o shodě podle nařízení č. 543/2011.

33 Zatřetí má předkládající soud za to, že v případě kladné odpovědi na tuto otázku by bylo namístě zodpovědět rovněž otázku, zda je rozhodnutí 2019/217 v souladu s čl. 3 odst. 5 a článkem 21 SEU, jakož i s obyčejovou zásadou sebeurčení, která je připomenuta zejména v článku 1 Charty Organizace Spojených národů.

34 Konečně začtvrté si předkládající soud klade otázku, zda s ohledem na závěry týkající se postavení území Západní Sahary, které jsou uvedeny v rozsudcích ze dne 21. prosince 2016, Rada v. Fronta Polisario (C-104/16 P, EU:C:2016:973), a ze dne 27. února 2018, Western Sahara Campaign UK (C-266/16, EU:C:2018:118), musí být relevantní předpisy unijního práva vykládány v tom smyslu, že jak ve fázi dovozu produktů dotčených ve věci v původním řízení, tak ve fázi jejich prodeje spotřebiteli, může označení uvedených produktů uvádět jako zemi původu Marocké království, anebo zda musí uvádět pouze území Západní Sahary.

35 Za těchto okolností se Conseil d’État (Státní rada) rozhodla přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být ustanovení nařízení č. 1169/2011, nařízení č. 1308/2013, [prováděcího nařízení č. 543/2011] a [celního kodexu Unie] vykládána v tom smyslu, že umožňují členskému státu přijmout vnitrostátní opatření zakazující dovážet z určité země ovoce a zeleninu, pokud tento dovoz porušuje článek 26 nařízení č. 1169/2011 a článek 76 nařízení č. 1308/2013,

protože na nich není uvedena země nebo území, z nichž skutečně pocházejí, zejména pokud má toto porušování ‚masivní' povahu a může být obtížně kontrolováno poté, co produkty vstoupí na unijní území?

2) V případě kladné odpovědi na první otázku, musí být dohoda ve formě výměny dopisů, která byla schválena rozhodnutím [2019/217], vykládána v tom smyslu, že pro účely použití článků 9 a 26 [nařízení č. 1169/2011] a článku 76 [nařízení č. 1308/2013] je zemí původu ovoce a zeleniny sklizených na území Západní Sahary Maroko a že marocké orgány mají pravomoc k vydávání osvědčení o shodě stanovených [prováděcím nařízením č. 543/2011] pro ovoce a zeleninu sklizené na tomto území?

3) V případě kladné odpovědi na druhou otázku, je rozhodnutí [2019/217] v souladu s čl. 3 odst. 5 [a] článkem 21 SEU[, jakož i] s obyčejovou zásadou sebeurčení, která je připomenuta zejména v článku 1 Charty Organizace spojených národů?

4) Musí být články 9 a 26 [nařízení č. 1169/2011] a článek 76 [nařízení č. 1308/2013] vykládány v tom smyslu, že ve fázi dovozu i prodeje spotřebiteli nemůže být na obalu ovoce a zeleniny sklizených na území Západní Sahary uvedeno Maroko jako země původu, ale musí zde být uvedeno území Západní Sahary?"

K předběžným otázkám

Úvodní poznámky

36 Rozhodnutí 2019/217 bylo zrušeno rozsudkem Tribunálu ze dne 29. září 2021, Fronta Polisario v. Rada (T-279/19, EU:T:2021:639).

37 Rozsudkem z dnešního dne, Komise a Rada v. Fronta Polisario (C-779/21 P a C-799/21 P), zamítl Soudní dvůr kasační opravné prostředky podané proti tomuto rozsudku Tribunálu.

38 Jak vyplývá z rozsudku z dnešního dne, Komise a Rada v. Fronta Polisario (C-779/21 P a C-799/21 P), účinky tohoto rozhodnutí se zachovávají až do 4. října 2025. Z toho vyplývá, že protokoly č. 1 a č. 4 k dohodě o přidružení ve znění dohody ve formě výměny dopisů mohou i nadále do tohoto data upravovat dovoz produktů dotčených ve věci v původním řízení do Unie.

39 Z toho důvodu dovozy těchto produktů nebyly a dosud nejsou v této fázi dotčeny konstatováním neplatnosti rozhodnutí 2019/217. Je tudíž nadále nezbytné v odpovědi na první a čtvrtou otázku určit, jaký údaj o původu musí být k těmto produktům připojen a jaký druh ochranného opatření je oprávněn členský stát přijmout, ukáže-li se, že k uvedeným produktům je systematicky připojován nesprávný údaj o původu.

K první otázce

40 Podle ustálené judikatury platí, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Z tohoto hlediska Soudnímu dvoru přísluší případně přeformulovat otázky, které jsou

mu položeny. Soudní dvůr dále může zohlednit i normy unijního práva, na které vnitrostátní soud ve svých otázkách neodkázal. Okolnost, že vnitrostátní soud formuloval předběžnou otázku po formální stránce tak, že odkázal na určitá ustanovení unijního práva, tedy nebrání tomu, aby Soudní dvůr tomuto soudu poskytl všechny prvky výkladu, které mohou být pro rozsouzení věci, jež mu byla předložena, užitečné, ať již na ně posledně uvedený ve svých otázkách odkázal, či nikoli. V tomto ohledu přísluší Soudnímu dvoru, aby ze všech poznatků předložených vnitrostátním soudem, zejména z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, vytěžil ty prvky unijního práva, které je s přihlédnutím k předmětu sporu třeba vyložit [rozsudek ze dne 22. prosince 2022, Ministre de la Transition écologique a Premier ministre (Odpovědnost státu za znečištění ovzduší), C-61/21, EU:C:2022:1015, bod 34, jakož i citovaná judikatura].

41 V projednávané věci z vysvětlení poskytnutých předkládajícím soudem vyplývá, že Confédération paysanne se v podstatě u ministra pro zemědělství a potravinovou soběstačnost a ministra hospodářství, financí a průmyslové a digitální suverenity domáhala přijetí vyhlášky zakazující dovoz produktů dotčených ve věci v původním řízení ze Západní Sahary z důvodu, že údaj o původu uvedený na těchto produktech je nesprávný. První otázka předkládajícího soudu míří na to, zda unijní právo, a to konkrétně nařízení č. 1169/2011, nařízení č. 1308/2013, prováděcí nařízení č. 543/2011, jakož i celní kodex Unie, přijetí takového opatření členským státem umožňují.

42 Jak uvedla generální advokátka v bodě 21 svého stanoviska, dovoz zboží do Unie spadá do oblasti obchodních vztahů, které má Unie s třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi a na něž se podle čl. 207 odst. 1 SFEU vztahuje společná obchodní politika.

43 Z tohoto ustanovení, a zejména z jeho druhé věty, podle které je společná obchodní politika součástí „vnější činnosti Unie“, vyplývá, že se toto ustanovení týká obchodu se třetími státy (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 18. července 2013, Daiichi Sankyo a Sanofi-Aventis Deutschland, C-414/11, EU:C:2013:520, bod 50, jakož i ze dne 22. října 2013, Komise v. Rada, C-137/12, EU:C:2013:675, bod 56).

44 Vzhledem k tomu, že se první otázka předkládajícího soudu týká dovozu produktů dotčených ve věci v původním řízení do členského státu, a nikoliv podmínek jejich prodeje, je však třeba tuto otázku posoudit z hlediska aktů unijního práva, které upravují společnou obchodní politiku, nebo z hlediska ustanovení týkajících se nástrojů obchodní politiky obsažených v jiných aktech unijního práva.

45 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že podstatou této otázky předkládajícího soudu položené Soudnímu dvoru je, zda článek 207 SFEU, základní nařízení o ochranných opatřeních a nařízení č. 1308/2013 musí být vykládány v tom smyslu, že umožňují členskému státu jednostranně přijmout opatření zakazující dovoz zemědělských produktů, jejichž označování je systematicky v rozporu s unijními právními předpisy týkajícími se uvedení země nebo území původu.

46 V tomto ohledu je nutné zaprvé připomenout, že čl. 3 odst. 1 písm. e) SFEU přiznává Unii výlučnou pravomoc v oblasti společné obchodní politiky. Podle čl. 207 odst. 1 SFEU se tato politika zakládá na jednotných zásadách a je prováděna v rámci zásad a cílů vnější činnosti Unie.

47 Zadruhé podle čl. 2 odst. 1 SFEU platí, že svěřují-li v určité oblasti Smlouvy Unii výlučnou pravomoc, může pouze Unie vytvářet a přijímat právně závazné akty a členské státy mohou vytvářet a přijímat právně závazné akty v takové oblasti pouze tehdy, jsou-li k tomu Unií zmocněny nebo provádějí-li akty Unie.

48 Z toho vyplývá, že členské státy nemohou jednostranně přijmout opatření zakazující dovoz určité skupiny produktů, které pocházejí z určitého území nebo určité třetí země, je-li takový dovoz navíc připuštěn a upraven obchodní dohodou uzavřenou Unií, a to vyjma případů, ve kterých jsou k tomu členské státy výslovně zmocněny unijním právem.

49 V tomto ohledu je třeba uvést, že článek 1 základního nařízení o ochranných opatřeních v podstatě stanoví, že s výjimkou textilních výrobků a produktů pocházejících z určitých třetích zemí, mezi nimiž není uvedeno Marocké království ani Západní Sahara, je dovoz produktů pocházejících ze třetích zemí do Unie volný a nepodléhá žádnému množstevnímu omezení, a to s tím, že nejsou dotčena případná ochranná opatření přijatá podle kapitoly V tohoto nařízení. Z článku 15 odst. 1 uvedeného nařízení vyplývá, že v případě, že výrobcům Unie hrozí vážná újma, může Komise přijmout na žádost některého členského státu nebo z vlastního podnětu ochranná opatření.

50 Mimoto článek 194 nařízení č. 1308/2013, který je zařazen v části III tohoto nařízení věnované obchodu s třetími zeměmi, stanoví ochranný režim obdobný tomu, který vyplývá z článku 15 základního nařízení o ochranných opatřeních, neboť i ten je založen na opatřeních přijatých Komisí proti dovozu produktů, spadajících do působnosti nařízení č. 1308/2013, do Unie.

51 Ustanovení týkající se ochranných opatření, která lze přijmout podle obou nařízení uvedených v bodech 49 a 50 tohoto rozsudku, členskému státu neumožňují jednostranně přijmout opatření zakazující dovoz určitých produktů do Unie.

52 Je pravda, že čl. 24 odst. 2 písm. a) základního nařízení o ochranných opatřeních stanoví, že toto nařízení nevylučuje přijetí nebo uplatňování členskými státy „zákazů, množstevních omezení nebo kontrolních opatření, které jsou odůvodněny veřejnou mravností, veřejným pořádkem, veřejnou bezpečností, ochranou zdraví a života lidí a zvířat, ochranou rostlin, ochranou národního kulturního pokladu, jenž má uměleckou, historickou nebo archeologickou hodnotu, nebo ochranou průmyslového a obchodního vlastnictví“. Jak v podstatě uvedla generální advokátka v bodě 40 svého stanoviska, toto ustanovení umožňuje, a to z důvodů srovnatelných s důvody uvedenými v článku 36 SFEU ohledně vnitřního aspektu jednotného trhu (v tomto smyslu a obdobně viz rozsudek ze dne 30. května 2002, Expo Casa Manta, C-296/00, EU:C:2002:316, bod 34), zásah do volného dovozu do Unie stanoveného v čl. 1 odst. 2 základního nařízení o ochranných opatřeních.

53 Jak vyplývá ze samotného znění čl. 24 odst. 2 písm. a) tohoto nařízení, tímto ustanovením však nejsou dotčeny ostatní relevantní předpisy Unie. V takovém případě, jako je případ dotčený ve věci v původním řízení, který se týká dovozu zemědělských produktů, tyto ostatní relevantní předpisy zahrnují zejména článek 194 nařízení č. 1308/2013, který vyhrazuje, jak bylo uvedeno v bodě 50 tohoto rozsudku, Komisi pravomoc přijímat ochranná opatření proti dovozu produktů, spadajících do působnosti nařízení č. 1308/2013, do Unie. Článek 24 odst. 2 písm. a) základního nařízení o ochranných opatřeních tudíž nelze chápat v tom smyslu, že členské státy zmocňuje k jednostrannému přijetí ochranných opatření proti dovozu zemědělských produktů.

54 Obecné opatření zakazující dovoz produktů dotčených ve věci v původním řízení, jehož přijetí Francouzskou republikou se v projednávané věci dožaduje Confédération paysanne, má ostatně podle Confédération paysanne zaručit dodržování ustanovení unijního práva týkajících se poskytování informací spotřebitelům o původu ovoce a zeleniny nabízených k prodeji. Nicméně v případě rozsáhlého nedodržování uvedených předpisů vývozci by případně příslušelo zasáhnout nikoli členskému státu, nýbrž Komisi v rámci vymezeném mechanismy spolupráce, které předvídá dohoda o přidružení.

55 S ohledem na všechny výše uvedené důvody je třeba na první otázku odpovědět, že článek 207 SFEU, základní nařízení o ochranných opatřeních a nařízení č. 1308/2013 musí být vykládány v tom smyslu, že neumožňují členskému státu jednostranně přijmout opatření zakazující dovoz zemědělských produktů, jejichž označování je systematicky v rozporu s unijními právními předpisy týkajícími se uvedení země nebo území původu.

K druhé a třetí otázce

56 Z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že předkládající soud předkládá druhou a třetí otázku pouze pro případ, že Soudní dvůr dospěje k závěru, že je třeba odpovědět na první otázku kladně.

57 Jak přitom bylo uvedeno v bodě 55 tohoto rozsudku, na tuto první otázku je třeba odpovědět záporně.

58 Z toho důvodu není namístě odpovědět na druhou a třetí otázku.

Ke čtvrté otázce

K přípustnosti

59 Francouzská vláda a Komise se v podstatě domnívají, že pokud by z odpovědi na první otázku vyplynulo, že přijetí takového opatření, jakého se domáhala žalobkyně v původním řízení, nemůže být slučitelné s unijním právem, otázka, zda jsou produkty dotčené ve věci v původním řízení skutečně v souladu s unijní právní úpravou v oblasti označování původu potravin, by nebyla relevantní pro vyřešení sporu před předkládajícím soudem.

60 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je v rámci spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy zavedené článkem 267 SFEU věcí pouze vnitrostátního soudu, kterému byl spor předložen a jenž musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, aby s ohledem na konkrétní okolnosti věci posoudil jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání rozsudku, tak relevanci otázek, které Soudnímu dvoru klade. Týkají-li se tedy položené otázky výkladu unijního práva, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout [rozsudek ze dne 21. března 2023, Mercedes-Benz Group (Odpovědnost výrobců vozidel vybavených odpojovacími zařízeními), C-100/21, EU:C:2023:229, bod 52 a citovaná judikatura].

61 Z toho plyne, že se k otázkám týkajícím se unijního práva váže domněnka relevance. Odmítnutí rozhodnout o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem ze strany Soudního dvora je možné pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo

předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny [rozsudek ze dne 21. března 2023, Mercedes-Benz Group (Odpovědnost výrobců vozidel vybavených odpojovacími zařízeními), C-100/21, EU:C:2023:229, bod 53 a citovaná judikatura].

62 V projednávané věci se sice první otázka týká pouze dovozu produktů dotčených ve věci v původním řízení, avšak čtvrtá otázka se týká jak fáze dovozu uvedených produktů, tak fáze jejich prodeje spotřebitelům. Confédération paysanne se ostatně ve svém písemném vyjádření opakovaně dovolává nezbytnosti správného údaje o původu produktů dotčených ve věci v původním řízení pro účely jejich uvádění na trh.

63 Předkládající soud v tomto ohledu uvádí, že pro účely odpovědi na žalobní důvody předložené v žalobě v původním řízení je třeba určit, zda jak ve fázi dovozu produktů dotčených ve věci v původním řízení, tak ve fázi jejich uvádění na trh, musí být na obalu těchto produktů uvedeno jako země původu území Západní Sahary, a nikoli území Marockého království.

64 Z výše uvedeného plyne, že čtvrtá otázka se týká výkladu ustanovení unijního práva, která mají vztah k předmětu sporu v původním řízení. V tomto kontextu je třeba uvedenou otázku považovat za relevantní ve smyslu judikatury citované v bodě 60 tohoto rozsudku.

65 Z toho vyplývá, že čtvrtá otázka je přípustná.

K věci samé

66 Z judikatury připomenuté v bodě 40 tohoto rozsudku v podstatě vyplývá, že pro účely poskytnutí užitečné odpovědi, která předkládajícímu soudu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen, Soudnímu dvoru přísluší, je-li to nezbytné, přeformulovat otázky, které jsou mu položeny, a případně zohlednit i normy unijního práva, na které vnitrostátní soud ve svých otázkách neodkázal.

67 V projednávané věci se čtvrtá otázka týká výkladu článků 9 a 26 nařízení č. 1169/2011, jakož i článku 76 nařízení č. 1308/2013, které stanoví zejména povinnosti týkající se uvádění původu předmětných potravin.

68 V tomto ohledu z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že produkty dotčené ve věci v původním řízení jsou zelenina a ovoce. Zaprvé z čl. 1 odst. 4 nařízení č. 1169/2011 přitom vyplývá, že se toto nařízení použije, aniž jsou dotčeny požadavky na označování stanovené ve zvláštních předpisech Unie týkajících se určitých potravin, což v podstatě potvrzuje čl. 26 odst. 1 uvedeného nařízení. Zadruhé čl. 75 odst. 1 písm. b) nařízení č. 1308/2013 ve spojení s čl. 75 odst. 3 písm. j) tohoto nařízení stanoví, že obchodní normy pro ovoce a zeleninu mohou zahrnovat jejich původ, kdežto článek 76 uvedeného nařízení upřesňuje, že čerstvé ovoce a zeleninu, které se mají prodávat konečnému spotřebiteli, lze uvádět na trh, pouze pokud je uvedena země původu, přičemž se tyto normy použijí ve všech fázích uvádění na trh včetně dovozu a vývozu.

69 Současně čl. 1 odst. 1 prováděcího nařízení č. 543/2011 stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 1234/2007, které bylo zrušeno nařízením č. 1308/2013. V bodě 4 odůvodnění tohoto prováděcího nařízení se uvádí, že ovoce a zelenina, které se mají prodávat spotřebiteli v čerstvém stavu, mohou být uváděny na trh, pouze pokud je uvedena země původu. Konkrétně se na cukrové melouny Charentais vztahují všeobecné obchodní normy stanovené v části A přílohy I uvedeného

prováděcího nařízení, zatímco na třešňovitá rajčata se vztahují zvláštní obchodní normy stanovené části 10 části B přílohy I téhož prováděcího nařízení, přičemž oba druhy obchodních norem zahrnují požadavky týkající se označování původu výrobků, na které se tyto normy použijí. Z výše uvedeného tak vyplývá, že jelikož nařízení č. 1308/2013 a prováděcí nařízení č. 543/2011 stanoví zvláštní požadavky v oblasti označování původu produktů dotčených ve věci v původním řízení, nařízení č. 1169/2011 není pro zodpovězení čtvrté otázky relevantní.

70 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že podstatou čtvrté otázky předkládajícího soudu je, zda článek 76 nařízení č. 1308/2013 ve spojení s čl. 3 odst. 1 prováděcího nařízení č. 543/2011 musí být vykládán v tom smyslu, že ve fázi dovozu a prodeje spotřebiteli musí údaje na obalu produktů dotčených ve věci v původním řízení uvádět jako zemi jejich původu Západní Saharu a nemůže uvádět Marocké království.

71 Zaprvé, jak vyplývá z bodů 68 a 69 tohoto rozsudku, obchodní normy, které jsou relevantní pro produkty dotčené ve věci v původním řízení, stanoví, že údaj o zemi jejich původu je povinný ve všech fázích uvádění na trh včetně fáze dovozu a vývozu.

72 Bod 8 odůvodnění prováděcího nařízení č. 543/2011, ve světle kterého je třeba vykládat čl. 3 odst. 1 tohoto prováděcího nařízení, v podstatě uvádí, že údaje vyžadované obchodními normami by měly být zřetelně uvedeny na obalu nebo na štítku, a to zejména aby se zabránilo uvádění spotřebitelů v omyl.

73 Z výše uvedeného vyplývá, že údaj o zemi původu, který musí být nutně uveden na takových produktech, jako jsou produkty dotčené ve věci v původním řízení, nesmí být klamavý (obdobně viz rozsudek ze dne 12. listopadu 2019, Organisation juive européenne a Vignoble Psagot, C-363/18, EU:C:2019:954, bod 25).

74 Zadruhé je třeba poukázat na to, že Soudní dvůr již rozhodl, co se týče nařízení č. 1308/2013, že pojem „země původu“ uvedený v článku 76 tohoto nařízení musí být rovněž definován s odkazem na celní kodex Unie (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. září 2019, Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main, C-686/17, EU:C:2019:659, bod 46).

75 Podle článku 59 písm. c) tohoto kodexu se pravidla, která jsou stanovena v jeho článcích 60 a 61 a týkají se určení nepreferenčního původu zboží, použijí na jiná opatření Unie týkající se původu zboží, jako je článek 76 nařízení č. 1308/2013 a čl. 3 odst. 1 prováděcího nařízení č. 543/2011.

76 Z toho vyplývá, že pojem „země původu“, který je uveden jak v bodě 4 části A přílohy I prováděcího nařízení č. 543/2011, co se týče zejména cukrových melounů Charentais, tak v oddíle VI části 10 části B téže přílohy, co se týče zejména třešňovitých rajčat, musí být definován s odkazem na celní kodex Unie (obdobně viz rozsudek ze dne 4. září 2019, Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main, C-686/17, EU:C:2019:659, bod 50).

77 V tomto ohledu podle článku 60 celního kodexu Unie je třeba za zboží pocházející z určité „země“ nebo určitého „území“ považovat buď zboží zcela získané v této zemi či na tomto území, nebo zboží, u kterého došlo v takové zemi či na takovém území k jejich poslednímu podstatnému zpracování nebo opracování.

78 Zemí původu v případě produktů dotčených ve věci v původním řízení je proto země nebo území, kde byly sklizeny.

79 Pokud jde v prvé řadě o výraz „země“, je třeba zaprvé uvést, že je opakovaně použit ve Smlouvě o EU a ve Smlouvě o FEU jako synonymum výrazu „stát“. K zajištění konzistentního výkladu unijního práva je tedy třeba tomuto výrazu přiznat stejný význam v celním kodexu Unie, v nařízení č. 1308/2013, jakož i v prováděcím nařízení č. 543/2011 (obdobně viz rozsudek ze dne 12. listopadu 2019, Organisation juive européenne a Vignoble Psagot, C-363/18, EU:C:2019:954, bod 28).

80 Co se dále týče pojmu „stát“, ten musí být chápán jako pojem označující svrchovanou entitu, která v rámci svých zeměpisných hranic vykonává veškeré pravomoci přiznané mezinárodním právem (rozsudek ze dne 12. listopadu 2019, Organisation juive européenne a Vignoble Psagot, C-363/18, EU:C:2019:954, bod 29, jakož i citovaná judikatura).

81 Konečně pokud jde o výraz „území“, ze samotné alternativní formulace článku 60 celního kodexu Unie vyplývá, že označuje jiné entity než „země“, a tedy jiné entity než „státy“ (rozsudek ze dne 12. listopadu 2019, Organisation juive européenne a Vignoble Psagot, C-363/18, EU:C:2019:954, bod 30).

82 Jak již Soudní dvůr uvedl, takové entity zahrnují mimo jiné zeměpisné oblasti, které sice spadají do jurisdikce státu nebo se na ně vztahuje jeho mezinárodní odpovědnost, avšak z hlediska mezinárodního práva mají vlastní status, který je odlišný od statusu tohoto státu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 27. února 2018, Western Sahara Campaign UK, C-266/16, EU:C:2018:118, body 62 až 64, a ze dne 12. listopadu 2019, Organisation juive européenne a Vignoble Psagot, C-363/18, EU:C:2019:954, bod 31, jakož i citovaná judikatura).

83 Z výše uvedeného vyplývá, že s ohledem na článek 60 celního kodexu Unie se povinnost uvádět zemi původu produktů dotčených ve věci v původním řízení, která vyplývá jednak z všeobecných obchodních norem uvedených v části A přílohy I prováděcího nařízení č. 543/2011, jakož i ze zvláštních obchodních norem obsažených v části 10 části B této přílohy, a jednak z čl. 76 odst. 1 nařízení č. 1308/2013, uplatní nejen na produkty pocházející ze „zemí“ ve smyslu bodů 79 a 80 tohoto rozsudku, ale i na produkty, které pocházejí z „území“, jak jsou vymezena v bodech 81 a 82 tohoto rozsudku.

84 Zatřetí v projednávané věci z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že produkty dotčené ve věci v původním řízení byly sklizeny na území Západní Sahary.

85 Území Západní Sahary přitom představuje území odlišné od území Marockého království (rozsudky ze dne 21. prosince 2016, Rada v. Fronta Polisario, C-104/16 P, EU:C:2016:973, bod 92, a ze dne 27. února 2018, Western Sahara Campaign UK, C-266/16, EU:C:2018:118, bod 62).

86 Kromě toho příloha 1 prováděcího nařízení Komise (EU) 2020/1470 ze dne 12. října 2020 o klasifikaci zemí a území pro evropské statistiky mezinárodního obchodu se zbožím a o geografickém členění pro jiné podnikové statistiky (Úř. věst. 2020, L 334, s. 2), která se použije v oblasti celních právních předpisů Unie, stanoví odlišné kódy a znění pro Západní Saharu a pro Marocké království.

87 Za těchto podmínek je třeba území Západní Sahary považovat za celní území ve smyslu článku 60 celního kodexu Unie, a tudíž ve smyslu nařízení č. 1308/2013, jakož i prováděcího nařízení č. 543/2011. Údaj o zemi původu, který musí být uveden na produktech dotčených ve věci v původním řízení, proto může uvádět pouze Západní Saharu jako takovou, jelikož uvedené produkty byly sklizeny na tomto území.

88 Jakékoliv jiné označení by bylo ve smyslu judikatury připomenuté v bodě 73 tohoto rozsudku klamavé. Mohlo by totiž uvádět spotřebitele v omyl ohledně skutečného původu produktů dotčených ve věci v původním řízení, neboť by mohlo vyvolávat dojem, že tyto produkty pocházejí z jiného místa, než je území, na kterém byly sklizeny (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. listopadu 2019, Organisation juive européenne et Vignoble Psagot, C-363/18, EU:C:2019:954, bod 51).

89 Se zřetelem ke všem výše uvedeným důvodům je třeba na čtvrtou otázku odpovědět, že článek 76 nařízení č. 1308/2013 ve spojení s čl. 3 odst. 1 prováděcího nařízení č. 543/2011 musí být vykládán v tom smyslu, že ve fázi dovozu a prodeje spotřebiteli musí údaje na obalu produktů dotčených ve věci v původním řízení uvádět jako zemi jejich původu pouze Západní Saharu.

K nákladům řízení

90 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporům probíhajícím před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

1) **Článek 207 SFEU, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/478 ze dne 11. března 2015 o společných pravidlech dovozu a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007,**

   musí být vykládány v tom smyslu, že

   neumožňují členskému státu jednostranně přijmout opatření zakazující dovoz zemědělských produktů, jejichž označování je systematicky v rozporu s unijními právními předpisy týkajícími se uvedení země nebo území původu.

2) **Článek 76 nařízení č. 1308/2013 ve spojení s čl. 3 odst. 1 prováděcího nařízení Komise (EU) č. 543/2011 ze dne 7. června 2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, ve znění prováděcího nařízení Komise (EU) č. 594/2013 ze dne 21. června 2013**

   musí být vykládán v tom smyslu, že

   ve fázi dovozu a prodeje spotřebiteli musí údaje na obalu cukrových melounů Charentais a třešňovitých rajčat sklizených na území Západní Sahary uvádět jako zemi jejich původu pouze Západní Saharu.

Podpisy